

Til lovforslag nr. L 179. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 15. maj 2002

Betænkning

over

Forslag til lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse

[af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 12 ændringsforslag til lovforslaget. Undervisningsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2-12. Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 20. marts 2002 og var til 1. behandling den 12. april 2002. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 7 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 4. marts 2002 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 200. Den 22. marts 2002 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar samt et resumé herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Foreningen af danske Landbrugsskoler,
Glamsterlauget i Danmark,

Landssammenslutningen af Handelsskoleelever,
Lærersammenslutningen ved Arbejdsmarkedsuddannelserne og
SiD.

Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget, bortset fra henvendelsen fra Lærersammenslutningen ved Arbejdsmarkedsuddannelserne, da udvalget ikke har anmodet om ministerens kommentar hertil.

Deputationer

Endvidere har Landssammenslutningen af Handelsskoleelever og SiD mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 40 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. 36 af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Oplysninger fra undervisningsministeren

Undervisningsministeren har over for udvalget oplyst følgende:

De nuværende AMU-centre er karakteriseret ved at udbyde efteruddannelse til voksne og har

dermed opbygget en særlig voksenpædagogisk kompetence med et uddannelsesstilbud målrettet arbejdsmarkedets behov.

I forbindelse med dannelsen af nye institutionsfællesskaber ved sammenlægninger lægges der vægt på, at de enkelte skoleformers uddannelsesprofil kan fastholdes i det nye fællesskab. Det gælder også ved sammenlægning af tekniske skoler og AMU-centre.

Lovforslaget vedrører alene etableringen af en enstrengt institutionsstruktur for den erhvervsrettede grund-, efter-, og videreuddannelse, der i dag udbydes af AMU-centre og erhvervsskoler. Forslaget ændrer ikke ved, at arbejdsmarkedsuddannelserne fortsat udbydes på de nye institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Undervisningsministeren oplyser, at hun til efteråret agter at fremsætte et lovforslag, som skal sikre en bedre sammenhæng mellem de erhvervsrettede grund-, efter- og videreuddannelser, bl.a. vedrørende indhold og styring. Det vil i den sammenhæng blive fastlagt, hvorledes de hensyn, som i dag varetages efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser, kan varetages, så medarbejdere og virksomheder fortsat har adgang til korte, fleksible og praksisnære uddannelsesstilbud.

Undervisningsministeren har stillet forslag om en overgangsordning, der indebærer, at erhvervsskoler og AMU-centre, der bliver omfattet af loven, først efter udløbet af den indeværende udpegningsperiode for bestyrelsesmedlemmer skal følge de nye regler om bestyrelsens sammensætning.

I tilfælde af sammenlægninger kan der desuden i den første udpegningsperiode for en nydannet institution tilforordnes relevante personer fra lokalsamfundet til bestyrelsen efter tilsvarende regler som de, der i dag gælder for AMU-centre.

Undervisningsministeren oplyser endvidere, at der naturligvis også efter etablering af en enstrengt institutionsstruktur vil blive tale om at høre uddannelsesrådene om såvel indhold og behov for uddannelserne som om, hvorvidt en given institution har den faglige kapacitet til at varetage konkrete uddannelsesudbud.

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, V, DF, KF, RV og KRF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med

de af undervisningsministeren stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiet redegjorde ved 1. behandling af lovforslaget for, at Socialdemokratiet var enig med regeringen i intentionerne i lovforslaget, men at Socialdemokratiet ønskede en række ændringer og tilkendegivelser fra undervisningsministeren for at kunne stemme for forslaget. Som udgangspunkt har Socialdemokratiet kritiseret regeringens timing af de forskellige uddannelsesforslag og finder det uheldigt, at indholdsdiskussionen, der burde have været taget inden beslutninger om struktur og besparelser, først tages til efteråret. Socialdemokratiet opfordrer derfor regeringen til at indlede reelle forhandlinger med arbejdsmarkedets parter og oppositionen, inden indholdet af uddannelserne besluttet.

Ligeledes har det været vigtigt for Socialdemokratiet at sikre, at AMU-programmet fastholdes også i forbindelse med eventuelle fusioner, hvorfor undervisningsministerens tilkendegivelser på dette område vil blive fulgt nøje.

Socialdemokratiet har også været optaget af den demokratiske og paritetiske sammensætning af bestyrelserne og er tilfreds med de ændringer, som undervisningsministeren er kommet med på nær spørgsmålet om elevrepræsentationen, som Socialdemokratiet anser for vigtig i enhver skolesammenhæng. Undervisningsministeren opfordres til at anbefale, at der ved nyudpegninger til bestyrelser tages hensyn til elevernes mulige repræsentation.

Et *mindretal* i udvalget (SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de af undervisningsministeren stillede ændringsforslag og vil stemme for det af et mindretal stillede ændringsforslag.

Socialistisk Folkeparti er positiv over for en udvikling, hvor forskellige institutioner af egen drift, som det også hidtil har været muligt, finder frem til sammenlægninger. Socialistisk Folkeparti mener dog ikke, at det endnu er bevist, at en enstrengt struktur, som lovforslaget lægger op til, er den rigtige.

Derudover mener Socialistisk Folkeparti, at lovforslaget burde følge efter det, som er foreslået som tredje fase, hvor der skal ses på rådgivningsstrukturen og sammenhængen i uddannelserne. Det er også derfor, at Socialistisk Folke-

parti har foreslået et senere ikrafttrædelsestidspunkt.

Socialistisk Folkepartis bekymring ved at gennemføre lovforslaget nu går først og fremmest på, om der er skabt tilstrækkelig sikkerhed for, at uddannelsesmulighederne for de kortuddannede vil få tilstrækkelig opmærksomhed.

Et andet mindretal i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Enhedslisten bemærker, at der er over 1 mio. ufaglærte i den danske arbejdsstyrke. Det er over en tredjedel af den samlede arbejdsstyrke. Over halvdelen af de ufaglærte har aldrig nogensinde fået efteruddannelse. Ufaglærtes uddannelsesfrekvens er faldende, på trods af at der snakkes om et videnssamfund i dag. Danske KAD-kvinder er blandt Europas mindst efteruddannede.

Den udfordring, det danske samfund står over for, når snakken går om voksen- og efteruddannelsen, er, at der er en meget stor gruppe mennesker i det danske samfund, der har et stigende behov for voksen- og efteruddannelse, og det er et behov, der ikke bliver dækket i dag. Det er faktisk sådan, at mange kortuddannede ikke får efteruddannelse overhovedet. Uddannelsesaktiviteterne har netop for denne gruppe som den eneste gruppe været faldende de seneste år.

Det her lovforslag handler så om med vold og magt at sammenlægge AMU-centrene og de tekniske skoler. Vil det gøre det lettere for de kortuddannede at efteruddanne sig? Det er svært at forestille sig. Lovforslaget handler nemlig ikke om, hvordan uddannelserne kan udvikle sig, eller om hvordan de bliver bedre. Lovforslaget handler om at lave ny struktur og om at lave en struktur, hvor regeringen mener, den kan spare penge.

Lovforslaget er en del af en meget mærkelig måde at lave ændringer på i efteruddannelsessystemet. Regeringen gør tingene i den helt forkerte rækkefølge. Først spares der godt 55 mio. kr. på finansloven, og så laves der med dette forslag en ny struktur for uddannelserne. Til sidst kommer der en analyse, hvor indhold og målsætninger diskuteres.

Det er simpelt hen at lave tingene i den forkerte rækkefølge. Og alene af den grund er det lidt svært at se, hvordan lovforslaget skulle skabe bedre betingelser for de kortuddannede. Ind-

holdsdiskussionen ligger simpelt hen for sent i denne proces. Den skal komme før nedskæringerne, så man kan gå ind og lave en reel vurdering af, hvilke ressourcer der er behov for. Lovforslaget vil så sammenlægge AMU-centrene og de tekniske skoler, og lovforslaget argumenterer for ressourceudnyttelse.

For det første kan man spørge, hvor meget ressourceudnyttelse, der er tale om. Så vidt Enhedslisten er orienteret, er det kun en række metal kurser, hvor der har været tale om et decideret overlap i udbud af kurser fra på den ene side SID og på den anden side METAL. Ellers er der altså tale om to-tre helt forskellige uddannelsesinstitutioner med helt forskellige målgrupper, forskellige lærerkræfter og forskellig pædagogik.

Det er vigtigt at vide, at der er tale om to helt forskellige pædagogiske tilgange. I AMU-centrene er det voksenpædagogik med vægt på en gruppe, som bl.a. kan have meget store læsevan skeligheder, og på de tekniske skoler er det primært ungdomspædagogik. Enhedslisten mener, at det er helt centralt, at der er et voksenpædagogisk miljø, som er gearet til at tage hånd om voksne ufaglærte. Ved denne tvangsmæssige fusion er der stor sandsynlighed for, at AMU-centrenes kultur og pædagogik bliver slugt af de tekniske skoler ikke nødvendigvis af ond vilje, men simpelthen i løbet af nogle få år som en konsekvens af tvangsfusionen. Det vil betyde, at det voksenpædagogiske miljø, der eksisterer i dag, bliver ødelagt. Det er i hvert fald Enhedslistens frygt, og det vil altså være en katastrofe for voksen- og efteruddannelsesmulighederne. Enhedslisten vil en helt anden vej. Enhedslisten vil gerne sikre folks ret til efteruddannelse, så de ikke nægtes efteruddannelse på grund af presset fra en arbejdsgiver. Det skal bl.a. ske ved at oprette uddannelsesudvalg på alle virksomheder, ved at gøre det obligatorisk at lave uddannelsesplaner for de enkelte virksomheder, og ved at arbejdstagerne får ret til et vist antal efteruddannelsesuger pr. år.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Simut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 39

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL):

1) I *stk. 1* ændres datoen »1. juli 2002« til: »1. juli 2003«.

[Ændret ikrafttrædelsestidspunkt]

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF):

2) I *stk. 3* indsættes efter »nævnte love« ordene: », bortset fra bekendtgørelse nr. 510 af 7. juni 2000 om standardvedtægt for arbejdsmarkedsuddannelsescentre og bekendtgørelse nr. 1155 af 19. december 1994 om ydelse og afvikling af statslån til selvejende arbejdsmarkedsuddannelsescentre til køb, opførelse og ombygning af fast ejendom,«.

[Ophævelse af bekendtgørelser, der mister deres betydning]

3) *Stk. 5* affattes således:

»*Stk. 5. § 5, stk. 2-4*, skal for institutioner, der på tidspunktet for overgang til denne lov er godkendt efter lov om erhvervsskoler eller efter lov om arbejdsmarkedsuddannelsescentre, senest være opfyldt ved førstkommande nyudpegning af bestyrelsesmedlemmer. I institutioner, der er resultatet af en sammenlægning af sådanne institutioner, kan lokale institutioner og interesseorganisationer med tilknytning til institutionen i den første udpegningsperiode efter sammenlægningen udpeges til bestyrelsen uden stemmeret.«
[Udvidelse af overgangsperioder vedrørende tilpasning til lovens regler om bestyrelsessammenlægning]

Til § 42

4) *Nr. 2* affattes således:

»2. I § 19, *stk. 4*, ændres »godkendte erhvervsskoler« til: »institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.«

[Lovteknisk ændring]

5) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 19 a, *stk. 9*, ændres »godkendt erhvervsskole« til: »institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.«
[Lovteknisk ændring]

6) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 49, *stk. 3*, ændres »skolehjem« til: »kostafdelinger.«
[Lovteknisk ændring]

Til § 43

7) Efter nr. 4 indsættes som nye numre:

»01. I § 21, *stk. 2*, ændres »et AMU-center« til: »en institution godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.«

02. I § 28, *stk. 1, nr. 1*, ændres »AMU-centrenes, erhvervsskolernes, social- og sundhedsskolernes, andre uddannelsesinstitutioners og private udbyderes udbud af arbejdsmarkedsuddannelser« til: »udbud af arbejdsmarkedsuddannelser, jf. § 17 og § 22, *stk. 3*, ved institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, social- og sundhedsskoler, andre uddannelsesinstitutioner og private udbydere.«

03. I § 28, *stk. 1, nr. 2*, ændres »et AMU-center« til: »en institution godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.«

04. I § 42, *stk. 1, nr. 2*, ændres »AMU-centre, erhvervsskoler« til: »institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.«

[Lovtekniske ændringer]

8) Efter nr. 7 indsættes som nyt nummer:

»05. § 52 ophæves.«

[Lovteknisk ændring]

Til § 44

9) Før nr. 1 indsættes som nye numre:

»01. I § 3, *stk. 1*, ændres »godkendte erhvervsskoler, herunder tidligere landbrugsskoler, der af undervisnings- og forskningsministeren er godkendt som erhvervsskoler« til: »institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.«

02. I § 3, *stk. 2*, ændres »skoler, som ikke er erhvervsskoler, institutioner« til: »uddannelsesinstitutioner, der ikke er godkendt efter lov om in-

stitutioner for erhvervsrettet uddannelse, andre institutioner«.

[Lovtekniske ændringer]

10) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 22, stk. 1, ændres »skoler, som ikke er erhvervsskoler, institutioner« til: »uddannelsesinstitutioner, der ikke er godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, andre institutioner«.

[Lovteknisk ændring]

Til § 48

11) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 1, stk. 5, ændres »erhvervsskole« til: »institution godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse«.

[Lovteknisk ændring]

Nye paragraffer

12) Efter § 51 indsættes som nye paragraffer:

»§ 01. I lov om bestyrelse for Arbejdsmarkedets UddannelsesFinansiering, jf. lovbekendtgørelse nr. 1342 af 18. december 2000, som ændret ved § 1 i lov nr. 148 af 25. marts 2002, foretages følgende ændring:

1. I § 3, stk. 2, nr. 3, ændres »laboranter omfattet af lov om erhvervsskoler« til: »laboranter omfattet af lov om korte videregående uddannelser«.

§ 02. I lov om ungdomsvejledning og brobygningsforløb til ungdomsuddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 786 af 14. oktober 1999, foretages følgende ændringer:

1. I § 8, stk. 1, nr. 6, ændres »Erhvervsskoler« til: »Institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse«.

2. I § 8, stk. 2, udgår »eller på arbejdsmarkedsuddannelsescentrenes erhvervsintroducerende kurser«.

3. I § 11, stk. 2, ændres »erhvervsskolerne« til: »institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse«.

§ 03. I lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 179 af 15. marts 2002, som ændret senest ved § 4 i lov nr. 274 af 8. maj 2002 og § 5 i

lov nr. 275 af 8. maj 2002, foretages følgende ændring:

1. I § 29, stk. 1, ændres »erhvervsskoler« til: »institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse«.

§ 04. I lov om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1340 af 18. december 2000, som ændret senest ved § 4 i lov nr. 249 af 8. maj 2002, foretages følgende ændring:

1. I § 1, nr. 4, i overskriften før § 11 og i § 12 ændres »skolehjem« til: »kostafdelinger«.

[Lovtekniske ændringer]

Bemærkninger

Til nr. 1

Med ændringsforslaget udskydes lovens ikrafttrædelse til den 1. juli 2003.

Til nr. 2

Bekendtgørelse om standardvedtægt for arbejdsmarkedsuddannelsescentre og bekendtgørelse om ydelse og afvikling af statslån til selvejende arbejdsmarkedsuddannelsescentre til køb, opførelse og ombygning af fast ejendom foreslås umiddelbart at bortfalde ved lovens ikrafttræden, idet de mister deres betydning.

Til nr. 3

Overgangsbestemmelsen vedrørende bestyrelsessammensætningen foreslås ændret, således at erhvervsskoler og AMU-centre, der overgår til loven pr. 1. juli 2002, i den igangværende udpegningsperiode for bestyrelsesmedlemmer kan fortsætte med de aktuelle bestyrelser og først efter udløbet af perioden – dvs. typisk i 2006 – skal følge de regler om bestyrelsens sammensætning, der følger af lovens § 5, stk. 2-4.

I tilfælde af sammenlægninger mellem erhvervsskoler og AMU-centre indbyrdes eller på tværs afbrydes den igangværende udpegningsperiode for de sammenlagte institutioner, og en ny udpegningsperiode begynder for den sammenlagte institution. Det foreslås på denne baggrund, at der i denne første udpegningsperiode for en nydannet institution kan tilforordnes relevante personer fra lokalsamfundet til bestyrelsen efter tilsvarende regler som de, der i dag gælder

for AMU-centre i henhold til AMU-centerlovens § 6, stk. 3. Disse bestyrelsesmedlemmer har således ikke stemmeret.

Til nr. 4

Ændringsforslaget udgør en sproglig tydeliggørelse.

Til nr. 5

Ændringsforslaget er en yderligere konsekvensrettelse i lov om erhvervsuddannelser vedrørende institutionsbetegnelsen.

Til nr. 6

Ændringsforslaget er en konsekvensrettelse i lov om erhvervsuddannelser som følge af indførelsen af fællesbetegnelsen kostafdelinger.

Til nr. 7

Ændringsforslaget indeholder yderligere konsekvensrettelser i lov om arbejdsmarkedsuddannelser vedrørende institutionsbetegnelsen.

Til nr. 8

Ændringsforslaget retter en fejl i det fremsatte lovforslag, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 43, nr. 5-9.

Til nr. 9 og 10

Ændringsforslaget indeholder yderligere konsekvensrettelser i lov om landbrugsuddannelser vedrørende institutionsbetegnelsen.

Til nr. 11

Ændringsforslaget indeholder en yderligere konsekvensrettelse i lov om erhvervsgrunduddannelse m.v. vedrørende institutionsbetegnelsen.

Til nr. 12

Ad § 01.

Ændringsforslaget til ændring af lov om bestyrelse for Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering er en følge af, at hjemmelen til laborantuddannelsen allerede før dette forslag er ændret fra erhvervsskoleloven til KVU-loven.

Ad § 02.

Ændringsforslaget indeholder konsekvensrettelser vedrørende institutionsbetegnelsen i lov om ungdomsvejledning og brobygningsforløb til ungdomsuddannelse. Erhvervsintroducerende kurser på AMU bortfaldt 1. januar 1997.

Ad § 03.

Ændringsforslaget indeholder en konsekvensrettelse vedrørende institutionsbetegnelsen i lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v.

Ad § 04.

Ændringsforslaget indeholder konsekvensrettelser i lov om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse som følge af indførelsen af fællesbetegnelsen kostafdelinger.

Else Winther Andersen (V) fmd. Gitte Lillelund Bech (V) Peter Christensen (V)

Tina Nedergaard (V) Louise Frevert (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Helle Sjelle (KF)

Else Theill Sørensen (KF) Bodil Kornbek (KRF) Carsten Hansen (S) Frank Jensen (S)

Jeppe Kofod (S) Lene Jensen (S) Thomas Adelskov (S) Aage Frandsen (SF)

Marianne Jelved (RV) nfmd. Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	57*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9		

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 179

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsresumé, fra undervisningsministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Spm. 1 om, hvorfor Erhvervsuddannelsesrådet og Uddannelsesrådet ikke fremover skal afgive indstilling eller høres om institutionsgodkendelser, til undervisningsministeren Spm. 2 om ændring i beføjelserne i forhold til de to hidtil gældende institutionslove på området, til undervisningsministeren Spm. 3 om sikring af AMU-programmet, til undervisningsministeren Spm. 4 om AMU-uddannelsernes svage målgrupper, til undervisningsministeren Spm. 5 om AMU-programmets fremtidige rolle, til undervisningsministeren Spm. 6 om sikring af den geografiske spredning af udbuddet af AMU-uddannelser, til undervisningsministeren Spm. 7 om sikring af skolars fremtidige opretholdelse af afdelinger og aktiviteter i tyndt befolkede områder, til undervisningsministeren Spm. 8 om de økonomiske betingelser for AMU og EUD, når de underlægges samme taxametre, til undervisningsministeren Spm. 9 om fastsættelse af et loft på maksimalt 12 medlemmer af bestyrelsen i institutioner for erhvervsrettet uddannelse, til undervisningsministeren Spm. 10 om videreførelse af bestemmelsen i AMU-centerloven, om relevante lokale institutioner og interesseorganisationer kan opnå tilforordnet medlemskab, til undervisningsministeren Spm. 11 om effektiviserings- og rationaliseringsgevinst 3/4 år efter lovens vedtagelse, til undervisningsministeren Spm. 12 om den pålagte rationaliseringsbesparelse for det samlede skolesystem, til undervisningsministeren Spm. 13 om uddannelsesaktiviteternes omfang og kvalitet i forbindelse med de forudsatte, budgetterede rationaliseringer og besparelser, til undervisningsministeren Spm. 14 om sikring af arbejdsro til videreudviklingen af AMU-konceptet, til undervisningsministeren Spm. 15 om omkostningerne i forbindelse med fusioner mellem AMU-centre, til undervisningsministeren Spm. 16 om ikkebudgetterede omkostninger, i forbindelse med at forskellige virksomhedskulturer harmoniseres, til undervisningsministeren Spm. 17 om »byskoler«, til undervisningsministeren Spm. 18 om struktureringen af eksisterende skoler/institutioner, til undervisningsministeren Spm. 19 om fremme af en fusion i et lokalområde, til undervisningsministeren Spm. 20 om, hvorfor handelsskoler ikke tilskyndes til at indgå i institutionsfællesskaber med de 2 andre skoleformer, til undervisningsministeren Spm. 21 om bestemmelsen i erhvervsskoleloven om, at Undervisningsministeriet kan yde lån til forskellige skoleformål, til undervisningsministeren

Bilagsnr.	Titel
4	Henvendelse af 12/4-02 fra Lærersammenslutningen ved Arbejdsmarkedsuddannelserne (LvA)
5	Henvendelse af 19/4-02 fra SiD
6	Spm. 22 om kommentar til henvendelse fra SiD, til undervisningsministeren
7	Spm. 23, om tekniske skoler skal ses i sammenhæng med AMU i forbindelse med fusioner, til undervisningsministeren Spm. 24 om fastholdelse af AMU-konceptet, til undervisningsministeren Spm. 25 om mulighed for regionale AMU-centre, hvis geografi er over flere amter Spm. 26 om samarbejdet mellem Teknisk Skole i Århus, Herning og Horsens kan fortsætte, til undervisningsministeren
	Spm. 27 om skolegodkendelser i AMU Østjylland, til undervisningsministeren
8	1. udkast til betænkning
9	Henvendelse af 24/4-02 fra Glarmesterlauget i Danmark
10	Spm. 28 om kommentar til henvendelse af 24/4-02 fra Glarmesterlauget i Danmark, til undervisningsministeren
11	Svar på spm. 22 om kommentar til henvendelse fra SiD, fra undervisningsministeren
12	Svar på spm. 23, om tekniske skoler skal ses i sammenhæng med AMU i forbindelse med fusioner, fra undervisningsministeren Svar på spm. 24 om fastholdelse af AMU-konceptet, fra undervisningsministeren Svar på spm. 25 om mulighed for regionale AMU-centre, hvis geografi er over flere amter Svar på spm. 26 om samarbejdet mellem Teknisk Skole i Århus, Herning og Horsens kan fortsætte, fra undervisningsministeren Svar på spm. 27 om skolegodkendelser i AMU Østjylland, fra undervisningsministeren
13	Svar på spm. 1 om, hvorfor Erhvervsuddannelsesrådet og Uddannelsesrådet ikke fremover skal afgive indstilling eller høres om institutionsgodkendelser, fra undervisningsministeren Svar på spm. 2 om ændring i beføjelserne i forhold til de to hidtil gældende institutionslove på området, fra undervisningsministeren Svar på spm. 3 om sikring af AMU-programmet, fra undervisningsministeren Svar på spm. 4 om AMU-uddannelsernes svage målgrupper, fra undervisningsministeren Svar på spm. 5 om AMU-programmets fremtidige rolle, fra undervisningsministeren Svar på spm. 6 om sikring af den geografiske spredning af udbuddet af AMU-uddannelser, fra undervisningsministeren Svar på spm. 7 om sikring af skolers fremtidige opretholdelse af afdelinger og aktiviteter i tyndt befolkede områder, fra undervisningsministeren Svar på spm. 8 om de økonomiske betingelser for AMU og EUD, når de underlægges samme taxametre, fra undervisningsministeren Svar på spm. 9 om fastsættelse af et loft på maksimalt 12 medlemmer af bestyrelsen i institutioner for erhvervsrettet uddannelse, fra undervisningsministeren Svar på spm. 10 om videreførelse af bestemmelsen i AMU-centerloven, om relevante lokale institutioner og interesseorganisationer kan opnå tilforordnet medlemskab, fra undervisningsministeren Svar på spm. 11 om effektiviserings- og rationaliseringsgevinst 3/4 år efter lovens vedtagelse, fra undervisningsministeren Svar på spm. 12 om den pålagte rationaliseringsbesparelse for det samlede skolesystem, fra undervisningsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 13 om uddannelsesaktiviteternes omfang og kvalitet i forbindelse med de forudsatte, budgetterede rationaliseringer og besparelser, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 14 om sikring af arbejdsro til videreudviklingen af AMU-konceptet, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 15 om omkostningerne i forbindelse med fusioner mellem AMU-centre, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 16 om ikkebudgetterede omkostninger, i forbindelse med at forskellige virksomhedskulturer harmoniseres, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 17 om »byskoler«, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 18 om struktureringen af eksisterende skoler/institutioner, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 19 om fremme af en fusion i et lokalområde, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 20 om, hvorfor handelsskoler ikke tilskyndes til at indgå i institutionsfællesskaber med de 2 andre skoleformer, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 21 om bestemmelsen i erhvervsskoleloven om, at Undervisningsministeriet kan yde lån til forskellige skoleformål, fra undervisningsministeren
14	Henvendelse af 25/4-02 fra Landssammenslutningen af Handelsskoleelever
15	Spm. 29 om kommentar til henvendelse af 25/4-02 fra Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, til undervisningsministeren
16	2. udkast til betænkning
17	Spm. 30, om UR's og EUR's rådgivning ved institutionsgodkendelser har været uhensigtsmæssig eller har forsinket godkendelsesprocedurer, til undervisningsministeren
	Spm. 31 om ministerens begrundelse for, at spørgsmål vedrørende uddannelsernes indhold kan adskilles fra spørgsmålet om, hvilke institutioner der skal godkendes til at udbyde dem, til undervisningsministeren
	Spm. 32 om efterlevelse af forretningsmæssig forsvarlig faglig og økonomisk drift af AMU-centerområdet, til undervisningsministeren
	Spm. 33 om bestyrelsers størrelse i forhold til deres effektivitet, til undervisningsministeren
	Spm. 34 om ministerens begrundelse for ikke at lade det være op til den enkelte bestyrelse at afgøre, hvad effektivitet og ansvarlighed i bestyrelsesarbejdet er, til undervisningsministeren
	Spm. 35 om analyser, der kan underbygge ministerens påstand om, at de største besparelser vil kunne opnås mellem tekniske skoler og AMU-centre, til undervisningsministeren
	Spm. 36 om ikke at tvinge en bestemt struktur ned over hovedet på institutionerne, til undervisningsministeren
	Spm. 37, om en institution ved at fremlægge behørig dokumentation for, at relevante uddannelsesmæssige mål tilgodeses, kan undgå fusion, til undervisningsministeren
18	Svar på spm. 29 om kommentar til henvendelse af 25/4-02 fra Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, fra undervisningsministeren
19	Svar på spm. 28 om kommentar til henvendelse af 24/4-02 fra Glarmesterlauget i Danmark, fra undervisningsministeren
20	Ændringsforslag og betækningsbidrag, fra undervisningsministeren

Bilagsnr.	Titel
21	Svar på spm. 30, om UR's og EUR's rådgivning ved institutionsgodkendelser har været uhensigtsmæssig eller har forsinket godkendelsesprocedurer, fra undervisningsministeren Svar på spm. 31 om ministerens begrundelse for, at spørgsmål vedrørende uddannelsernes indhold kan adskilles fra spørgsmålet om, hvilke institutioner der skal godkendes til at udbyde dem, fra undervisningsministeren Svar på spm. 32 om efterlevelse af forretningsmæssigt forsvarlig faglig og økonomisk drift på AMU-centerområdet, fra undervisningsministeren Svar på spm. 33 om bestyrelseres størrelse i forhold til deres effektivitet, fra undervisningsministeren Svar på spm. 34 om ministerens begrundelse for ikke at lade det være op til den enkelte bestyrelse at afgøre, hvad effektivitet og ansvarlighed i bestyrelsesarbejdet er, fra undervisningsministeren Svar på spm. 35 om analyser, der kan underbygge ministerens påstand om, at de største besparelser vil kunne opnås mellem tekniske skoler og AMU-centre, fra undervisningsministeren Svar på spm. 36 om ikke at tvinge en bestemt struktur ned over hovedet på institutionerne, fra undervisningsministeren Svar på spm. 37, om en institution ved at fremlægge behørig dokumentation for, at relevante uddannelsesmæssige mål tilgodeses, kan undgå fusion, fra undervisningsministeren
22	3. udkast til betænkning
23	Yderligere betækningsbidrag, fra undervisningsministeren
24	Henvendelse af 6/5-02 fra Foreningen af danske Landbrugsskoler
25	Spm. 38 om kommentar til henvendelse af 6/5-02 fra Foreningen af danske Landbrugsskoler, til undervisningsministeren
26	4. udkast til betænkning
27	Henvendelse af 10/5-02 fra Glarmesterlauget i Danmark
28	Spm. 39 om kommentar til henvendelse af 10/5-02 fra Glarmesterlauget i Danmark, til undervisningsministeren
29	5. udkast til betænkning
30	Svar på spm. 38 om kommentar til henvendelse af 6/5-02 fra Foreningen af danske Landbrugsskoler, fra undervisningsministeren
31	Svar på spm. 39 om kommentar til henvendelse af 10/5-02 fra Glarmesterlauget i Danmark, fra undervisningsministeren
32	6. udkast til betænkning
33	Spm. 40, om ministeren ved vedtagelsen af lovforslaget vil komme med et samlet udspil om flytning af jord- og landbrugsfaglige miljøer fra tekniske skoler/AMU-centre til landbrugsskoleregi, til undervisningsministeren
34	Svar på spm. 40 om ministeren ved vedtagelsen af lovforslaget vil komme med et samlet udspil om flytning af jord- og landbrugsfaglige miljøer fra tekniske skoler/AMU-centre til landbrugsskoleregi, fra undervisningsministeren

Bilag 2**36 af udvalgets spørgsmål og undervisningsministerens svar herpå**

Spørgsmålene og svarene er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 1:

Hvad er ministerens begrundelse for, at Erhvervsuddannelsesrådet og Uddannelsesrådet fremover ikke længere skal afgive indstilling eller høres om institutionsgodkendelser, og at denne beføjelse herefter alene tillægges ministeren?

Svar:

Med lovforslaget skabes de nødvendige men ikke tilstrækkelige betingelser for ændring af institutionsstrukturen på tværs af de hidtidige institutionsformer. En helt afgørende forudsætning for denne ændring er et samspil mellem overordnet styring og decentral kompetence i beslutningsprocessen.

Jeg har derfor prioriteret det meget højt, at den lokale beslutningsproces kan gennemføres uden mellemkomst af centrale organer, herunder Uddannelsesrådet for arbejdsmarkedsuddannelserne (UR) og Erhvervsuddannelsesrådet (EUR). Rådene er – som navnene siger – karakteriserede ved at være uddannelsesråd. Rådernes kompetence angår derfor først og fremmest rådgivning vedrørende uddannelserne, herunder disses indhold og struktur samt uddannelsesbehovet.

Der kan imidlertid være behov for at se oprettelse af helt nye institutioner i et samlet landsdækkende perspektiv. Jeg har derfor mulighed for forud for godkendelse af nye institutioner at indhente en udtalelse fra UR, EUR og/eller fra Landbrugsrådet i forhold til det landsdækkende behov. Dette fremgår også af bemærkningerne til loven.

Det har ikke været praksis at inddrage UR og EUR i konkrete institutionssammenlægninger.

Spørgsmål 2:

Hvorfor har ministeren ikke fundet det værd at gøre Folketinget og offentligheden udtrykkelig opmærksom på ovennævnte ændring i beføjel-

serne i forhold til de to hidtil gældende institutionslove på området?

Svar:

Ændringen er angivet i lovbemærkningerne, herunder de almindelige bemærkninger og i bemærkningerne til §§ 1 og 2. Flere organisationer har i øvrigt peget herpå i forbindelse med høringssvarene. Jeg har i mine kommentarer til høringssvarene til Uddannelsesudvalget givet udtryk for, at det under hensyn til processens karakter ikke er vurderet at være hensigtsmæssigt eller nødvendigt i alle tilfælde at høre de centrale råd.

Der henvises samtidig til besvarelsen af spørgsmål 1.

Spørgsmål 3:

Hvordan vil ministeren sikre, at AMU-programmet kan fastholdes som et selvstændigt system med sit særlige arbejdsmarkedspolitiske sigte i en ny enstrengt institutionsstruktur?

Svar:

Arbejdet med at opfylde regeringens samlede mål for en mere sammenhængende struktur for den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse er opdelt i 3 faser. Fase 1 var vedtagelsen af ændringerne omfattende Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering med lov nr. 148 af 25. marts 2002. Fase 2 er nærværende forslag om en enstrengt institutionsstruktur. Fase 3 omhandler bl.a. en bedre sammenhæng i uddannelsernes indhold, og jeg fremsætter lovforslag herom til efteråret.

I fase 2 er det tillagt afgørende vægt, og vil også blive det ved udmøntningen af institutionsstrukturen, at de faglige profiler, herunder AMU, kan bevares under hensyn til institutionernes økonomiske, faglige og pædagogiske bæredygtighed.

I fase 3 vil arbejdet med AMU's særlige arbejdsmarkedspolitiske sigte indgå som en væsentlig faktor.

Spørgsmål 4:

Hvordan vil ministeren sikre, at AMU-uddannelsernes svage målgrupper – de kortuddannede, de ledige, de »nye danskere« og de læse- og regnesvage – ikke lades i stikken og sakker agterud?

Svar:

Spørgsmål om at tilgodese udbud af AMU-uddannelse til svage målgrupper som led i den arbejdsmarkedspolitiske indsats er ikke led i fase 2. Fase 2 skal sikre den nødvendige bæredygtige institutionsstruktur for erhvervsrettet uddannelse. Lovforslaget vil dermed bidrage til at sikre det overordnede mål om en sammenhængende struktur for den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse.

Det er et led i fase 3 at sikre fleksible, relevante og fagligt stærke uddannelser, der imødekommer såvel langsigtede uddannelsesbehov som aktuelle behov for målrettet, praksisnær kompetenceudvikling, der spiller sammen med deltagerens allerede erhvervede erfaringer og kompetencer.

Lovforslaget om institutioner for erhvervsrettet uddannelse indeholder således ikke indholdsmæssige ændringer af AMU-uddannelserne, der påvirker de nævnte gruppers uddannelsesmuligheder.

Spørgsmål 5:

Hvilken rolle forestiller ministeren sig, at AMU programmet skal spille fremover som et aktivt instrument i indsatsen for at skabe et mere rummeligt arbejdsmarked?

Svar:

Det er med overflytningen af AMU til Undervisningsministeriet forudsat, at der fortsat vil være en arbejdsmarkedspolitisk uddannelsesindsats. Der bliver i øjeblikket arbejdet på et fremtidigt AMU-koncept som led i fase 3. Dette sker i samarbejde med Uddannelsesrådet for arbejdsmarkedsuddannelserne.

På nuværende tidspunkt kan jeg dog ikke sige noget nyt om AMU's rolle i forbindelse med det rummelige arbejdsmarked.

Men det er hensigten, at AMU-uddannelserne fortsat skal bygge på den særlige voksenpædagogiske ekspertise, der eksisterer i systemet. Praksisnær kompetenceudvikling og et tæt sam-

spil mellem virksomheder og uddannelsessteder bidrager til, at den relativt store andel af kortuddannede på arbejdsmarkedet får styrket mulighederne for gennem uddannelse at fastholde beskæftigelse og for evt. videre uddannelse i det øvrige uddannelsessystem. AMU-systemet skal endvidere fortsat bidrage til at udvide arbejdsstyrken gennem uddannelse af ledige og grupper, som er uden for arbejdsmarkedet.

Spørgsmål 6:

Hvordan vil ministeren sikre, at udbuddet af AMU-uddannelser fremover har en sådan geografisk bredde, at øgede transportafstande ikke bliver barrierer for, at virksomhedernes medarbejdere og de arbejdssøgende reelt får mulighed for at deltage i den nødvendige efteruddannelse?

Svar:

Spørgsmålet om udbudsstyring er ikke omfattet af lovforslaget, men vil blive taget op i forbindelse med 3. fase i regeringens arbejde med en mere sammenhængende struktur for den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse. Fase 3 skal således sikre en bedre sammenhæng mellem de erhvervsrettede grund-, voksen- og efteruddannelser vedrørende indhold, styring og udbud. Lovforslag herom fremsættes til efteråret.

Det er imidlertid et hovedformål med lovforslaget at skabe de institutionelle forudsætninger for at bevare lokale uddannelsessteder.

Opretholdelsen af lokale uddannelsessteder vil indgå som et afgørende element i udmøntningen af lovforslaget, herunder i fastlæggelsen af de fælles økonomiske rammebetingelser.

Jeg er i den forbindelse også opmærksom på, at fordelene ved institutionsfællesskaber kan forsvinde, hvis transportafstandene bliver for store, og den regionale samhørighed bliver for lille.

Spørgsmål 7:

Hvordan vil ministeren sikre, at skolerne fremover opretholder afdelinger og aktiviteter i tyndt befolkede områder samt opretholder et tilstrækkeligt differentieret kursusudbud, der også dækker små brancheområder?

Svar:

Jeg anser opretholdelsen af lokale uddannelsessteder, herunder afdelinger og aktiviteter i tyndt befolkede dele af landet, for meget væsentlig.

Det er således helt afgørende, at der også fremover er et lokalt udbud af erhvervsuddannelser, erhvervsgymnasiale uddannelser og brede AMU-uddannelser. Regeringens prioritering af institutionsfællesskaber mellem AMU-centre og tekniske skoler i de enkelte byer skal også være med til at give de lokale uddannelsessteder en bedre basis for opretholdelse og videreudvikling af virksomheden.

Udmøntningen af de økonomiske rammebetingelser, herunder grundtilskuddet, spiller også en afgørende rolle i den forbindelse.

Når uddannelser udbudsplaceres indgår det som et væsentligt element, om der er en særlig regional eller lokal efterspørgsel efter uddannelsen. Det gælder også de brancherettede uddannelser, som har begrænset efterspørgsel. Visse uddannelser har dog et så begrænset elevgrundlag, at det kun er muligt at skabe et fagligt ansvarligt uddannelsesmiljø et vist antal steder.

Spørgsmål 8:

Howdan vil ministeren sikre, at de to uddannelsesprogrammer (AMU og EUD) ikke i praksis får uens betingelser for at kunne få økonomien til at løbe rundt for den enkelte institution, når de underlægges de samme takster?

Svar:

Lovforslaget indebærer, at der sikres ens økonomiske vilkår for samme uddannelse. Det indebærer, at tilskudsvilkårene for de samme uddannelser fremover bliver ens, uanset om uddannelsesaktiviteten gennemføres på en erhvervsskole eller et AMU-center eller på en institution, der både er erhvervsskole og AMU-center.

Taxametre til undervisning samt fælles- og bygningsområdet skal over tid være dækkende for institutionernes faktiske omkostninger. Der vil i forbindelse med takstomlægninger på FFL 2003 i videst mulige omfang blive taget højde for dette, ligesom der ved takstomlægningerne vil blive taget højde for uddannelsernes forskellighed, hvad angår tilrettelæggelse, varighed m.v.

Spørgsmål 9:

Howdan er ministerens begrundelse for at fastsætte et loft på maksimalt 12 medlemmer af bestyrelsen, når andre tilsvarende uddannelsesinstitutioner kan have flere medlemmer i deres be-

styrelse, eller selv kan fastlægge nærmere regler herom i vedtægterne.

Svar:

I erhvervsskoleloven er loftet over antallet af bestyrelsesmedlemmer nu 6-12, mens det efter AMU-centerloven er 12-16.

Jeg har valgt at foreslå normalt 12 medlemmer i bestyrelserne for de ny institutioner for erhvervsrettet uddannelse af to grunde. For det første fordi det under alle omstændigheder ikke vil være muligt, at alle berørte interesser er direkte repræsenteret i bestyrelsen, når der henses til institutionernes potentielt store udbudsmuligheder. For det andet fordi bestyrelsen – som bestyrelse for en selvejende institution – har et reelt ansvar for, at institutionen drives forretningsmæssigt forsvarligt både fagligt og økonomisk.

Især sidstnævnte indebærer efter min opfattelse, at bestyrelsen ikke må blive for stor. Der vil dog, som lovforslaget er formuleret, kunne tages særlige hensyn, hvis der er behov herfor, f.eks. som følge af sammenlægninger omfattende flere områder, som skal have en tid til at tilpasse sig nye vilkår.

Der henvises også til svaret på spørgsmål 22, herunder omtalen af andre tilsvarende uddannelsesinstitutioner.

Spørgsmål 10:

Howdan er ministerens begrundelse for, at den nuværende bestemmelse i AMU-centerloven om, at også relevante lokale institutioner og interesseorganisationer kan opnå tilforordnet medlemskab, ikke videreføres?

Svar:

Som anført i svaret på spørgsmål 9 må en bestyrelse ikke blive for stor, fordi det vil kunne gå ud over hensynet til bestyrelsens effektivitet. Desuden bør personer, der deltager i bestyrelsesarbejdet være egentlige bestyrelsesmedlemmer med det bestyrelsesansvar, der følger deraf.

Det er samtidig vigtigt, at det lokale samarbejde fungerer og prioriteres højt af bestyrelsen. I den forbindelse er de lokale institutioner og interesseorganisationer et meget vigtigt led, og inddragelse af disse bør selvfølgelig finde sted, men ikke nødvendigvis som medlemskab af bestyrelsen. Jeg kan tilføje, at arbejdet i de lokale uddannelsesudvalg vil indgå i overvejelserne i fase 3

sammen med den øvrige rådsstruktur på området.

Spørgsmål 11:

Hvordan forestiller ministeren sig, at man efter lovens vedtagelse på mindre end ¾ år vil kunne nå at indkassere en effektiviserings- og rationaliseringsgevinst på 50 mio. kr. i indeværende år, når der samtidigt må imødeses et uundgåeligt afløb af lønudgifter til opsagt personale i den overenskomstmæssigt fastsatte opsigelsesperiode, huslejudgifter til opsagte lejemål ligeledes i opsigelsesperioden osv.?

Svar:

Der er ikke fra ministeriets side lagt op til, at der i forbindelse med lovforslaget skal udmøntes en besparelse på 50 mio. kr. ved effektiviserings- og rationaliseringsgevinster i 2002. Det i spørgsmålet anførte beløb på 50 mio. kr. er allerede udmøntet på Undervisningsministeriets samlede ramme bl.a. fra beholdninger og puljer, og får dermed ikke konsekvenser for erhvervsskoler og AMU-centre i 2002.

Spørgsmål 12:

Finder ministeren, at det er et gunstigt og formålstjuntligt udgangspunkt for en konstruktiv, dialogbaseret undersøgelses- og forhandlingsproces med henblik på øget samarbejde eller fusion, at man på forhånd har pålagt det samlede skolesystem en rationaliseringsbesparelse på 50 mio. kr.?

Svar:

Der henvises til svaret på spørgsmål 11.

Spørgsmål 13:

Hvordan vil ministeren sikre, at de forudsatte, budgetterede rationaliseringer og besparelser vil kunne realiseres, uden at det går ud over uddannelsesaktiviteternes omfang og kvalitet?

Svar:

Lovforslaget skal generelt være med til at styrke og sikre de overordnede rammer for fagligt og økonomisk bæredygtige erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner. De økonomiske vilkår skal understøtte en geografisk spredning af uddannelsessteder med et bredt og dækkende udbud af uddannelse til såvel unge som voksne. De øko-

nomiske vilkår skal også være med til at styrke sammenhæng, kvalitet og faglighed i uddannelsessystemet.

En ændret institutionsstruktur vil som nævnt ikke medføre egentlige effektiviserings- og rationaliseringsgevinster i 2002. I udgangspunktet vil omlægningen af de økonomiske vilkår ved uændret aktivitet være udgiftsneutral. Men på sigt vil der i forbindelse med løbende kapacitetstilpasninger og udnyttelse af samkøringsmuligheden være effektiviseringsfordele, som bl.a. kan udmøntes ved takstfastsættelserne.

Der er dermed ikke grund til at forvente, at uddannelsernes kvalitet forringes i forhold til tidligere.

Spørgsmål 14:

Hvordan vil ministeren på den baggrund sikre den fornødne arbejdsro omkring videreudviklingen af AMU-konceptet?

Svar:

Jeg kan til udvalgets orientering oplyse, at videreudviklingen af AMU-konceptet er i en god gænge. Det nærmere indhold af et nyt AMU-koncept er et væsentligt led i fase 3 og i overvejelserne om den fremtidige kompetenceudvikling.

Regeringen lægger også stor vægt på, at de økonomiske betingelser for institutionerne afklares på FFL 2003, således at der kan sikres arbejdsro. Det er baggrunden for, at det foreliggende lovforslag om enstrenget struktur på bl.a. økonomiområdet er fremsat.

Institutionerne vil i forbindelse med ønsket om en bedre sammenhæng i uddannelsesindsatsen have som deres væsentligste opgave i den nærmeste fremtid at beslutte sig i forhold til deres mulighed for fremover bæredygtigt at kunne opfylde behovene på voksen- og efteruddannelsesområdet.

Spørgsmål 15:

Har ministeren overblik over de hidtidige, samlede omkostninger i forbindelse med de stedfundne fusioner mellem AMU-centre, omkostninger som i tilfælde med opbrydninger og nye fusioner til anden side risikerer at være spildt?

Svar:

Der blev i 2000 udbetalt i alt 18 mio. kr. i forbindelse med sammenlægninger mellem AMU-centre. De 18 mio. kr. blev udelukkende udbetalt som følge af, at AMU-centre ved fusioner fik udbetalt tre gange det eller de bortfaldne grundtilskud.

I 2001 blev der udbetalt 40,2 mio. kr. til AMU-centrene. Heraf blev de 24 mio. kr. udbetalt som følge af kapitalisering af bortfaldne grundtilskud. De resterende midler blev udbetalt til dækning af initiale investeringer i forbindelse med de pågældende fusioner. Tilskud til ekstraordinære udgifter i forbindelse med fusioner er primært blevet anvendt til dækning af ekstraordinære IT-udgifter, ekstraordinære udgifter til markedsføring af det nye center og skiltning, forbedring af telefon- og datalinier, gennemførelse af organisationsudviklingsprojekter og revisorbistand.

Midlerne i forbindelse med fusionerne vil generelt set ikke være spildt, men institutioner bør nu inddrage de nye muligheder, som sammenlægningen af AMU-centre og erhvervsskoler i samme ministerium under samme lov giver. De nye vilkår indebærer bl.a. mulighed for at se på tværs af den samlede bygningsmasse, herunder også i forhold til nyinvesteringer.

Spørgsmål 16:

Hvilket omfang vurderer ministeren, at de uundgåelige afledte, men ikkebudgetterede omkostninger, i forbindelse med at forskellige virksomhedskulturer harmoniseres, vil få?

Svar:

Jeg er klar over, at fusioner mellem AMU-centre og erhvervsskoler kan give anledning til omkostninger og også kan indebære en risiko for kulturtab, som ikke er direkte målbare i forbindelse med harmoniseringen af forskellige virksomhedskulturer. Det er derfor også vigtigt for mig at gøre institutionerne opmærksom på, at dannelsen af nye institutionsfællesskaber skal ske på baggrund af ligestilling mellem de forskellige institutionstyper, herunder også under hensyntagen til de forskellige personalegrupper. Hensigten er at bevare og videreføre det »bedste« fra de forskellige virksomhedskulturer og selvfølgelig også at udvikle nye kvaliteter.

I forbindelse med de kommende fusioner vil der være mulighed for at udbetale tilskud til dækning af initiale investeringer, organisationsudviklingsprojekter m.v., således at tværgående fusioner kan følges op også på personaleudviklingssiden.

Spørgsmål 17:

Hvad er ministerens nærmere begrundelse for, at lige netop »byskoler« mellem bestående tekniske skoler og dele af tidligere AMU-centre er den klart foretrukne model, der søges gennemtruffet fra centralt hold?

Svar:

Når regeringens mål med institutionsstruktur skal indfris, forudsætter det, at de regionale og lokale uddannelsesmiljøer bevares, at institutionerne kan bære høje effektiviseringskrav gennem udnyttelse af samkøringsfordele – administrativt, bygningsmæssigt, opgavemæssigt og uddannelsesmæssigt – og at institutionsstrukturen kan understøtte synergifordele miljømæssigt, fagligt og i den eksterne profilering.

Det vil kunne føre til forskellige strukturløsninger, men tilsammen vil det pege i retning af større og fagligt bredere uddannelsesinstitutioner. De største samkøringsfordele vil imidlertid efter min opfattelse kunne opnås mellem tekniske skoler og AMU-centre lokalt (også kaldet »byskoler«). Det er baggrunden for den særlige prioritet, som regeringen giver denne model.

Mange forskellige forhold, lokalt og regionalt kan dog pege i retning af bredere institutionsfællesskaber lokalt eller regionalt. Der peges derfor ikke på én, men flere modeller, og betydningen af dialogen indbyrdes mellem institutionerne lokalt og regionalt vil selvfølgelig have afgørende betydning for, hvilke institutionsfællesskaber der bliver tale om.

Spørgsmål 18:

Hvordan vil ministeren undgå, at der med denne forhåndsprioritering af »byskoler« tvinges én bestemt struktur ned over eksisterende skoler/institutioner, der har et godt tidssvarende udbud af uddannelser, som svarer til det lokale arbejdsmarkeds behov?

Svar:

Det er – som nævnt i svaret på spørgsmål 17 – ikke min hensigt at tvinge en bestemt struktur ned over hovedet på institutionerne.

Der vil være tale om en dialogbaseret proces, hvor det er ministeriets opgave at komme med klare udmeldinger om den politisk tilsigtede strukturudvikling og de incitamenter og forudsætninger, som må lægges til grund for overvejelserne. Samtidig hermed skal der være en lokal proces, hvor erhvervslivets og arbejdsmarkedets behov lokalt og regionalt kommer til udtryk.

Erhvervsskoler og AMU-centres bestyrelser har en så klar forankring på »brugersiden« lokalt og regionalt, at jeg er sikker på, at de ikke bare vil anlægge en »her og nu«-synsvinkel baseret på, at aktuelt går det meget godt. Fremtidssikringen må ligge brugerne på sinde.

Da det er bestyrelserne ved de enkelte institutioner, der træffer afgørelsen om sammenlægning med andre institutioner og/eller spaltning af institutionen, er det helt afgørende, at bestyrelserne finder sammen i et dialogforum. Jeg finder det således ikke acceptabelt, hvis en bestyrelse på forhånd melder sig ud af processen.

Spørgsmål 19:

Med hvilken motivering vil ministeren prioritere og håndfast søge at fremme en fusion i et lokal- område, hvis en samarbejdsaftale, evt. med andre institutioner i en større region, kunne føre til opnåelse af samme eller evt. bedre resultater?

Svar:

Med regeringens tiltræden blev arbejdsmarkedsuddannelserne flyttet fra Beskæftigelsesministeriet til Undervisningsministeriet. Dette var bl.a. begrundet i mange års forsøg på at opnå forbedring i udnyttelse af ressourcer, lokaler og lærere, som startede med samordningstanker i begyndelsen af 90'erne. Der har således i længere tid været en lovfæstet forpligtelse til at indgå lokale samarbejdsaftaler, men det har været vanskeligt at nå frem til samarbejdsaftaler, som har givet de tilstrækkelige resultater, og det lokale samarbejde har ikke i tilstrækkeligt omfang kunnet sikre den optimale udnyttelse af ressourcerne.

Det er derfor regeringens opfattelse, at det er nødvendigt med en fælles institutionslovgivning for erhvervsrettet uddannelse, som sikrer, at in-

stitutionerne har det samme regelgrundlag, og også nødvendigt med en enstrengt struktur, herunder udmeldinger og incitamenter til at fremme den.

Jeg vil også gerne påpege, at der i den lokale og regionale proces er flere parter. Det kan føre til, at der lokalt og regionalt er uenighed mellem parterne, som bl.a. kan komme til udtryk som ensidig passivitet. Der hvor parterne sammen er enige om, hvilke løsninger der bør sættes på, vil der naturligvis være en anden situation end der, hvor der reelt ikke er sat noget i gang.

Spørgsmål 20:

Hvad er ministerens begrundelse for, at handelsskolerne ikke tilskyndes til at indgå i institutionsfællesskaber med de to andre skoleformer, men i stedet alene henvises til at etablere fællesskaber med andre handelsskoler i forskellige byer inden for samme region?

Svar:

I dialogen med skoleorganisationerne er det kommet frem, at fusioner mellem fagligt beslægtede institutioner alt andet lige kan give de største synergieffekter specielt inden for erhvervsuddannelserne herunder ofte i byer, hvor der ikke er tekniske skoler, men det vil altid bero på en konkret vurdering af de enkelte skoler, herunder deres beliggenhed, uddannelsesprofil, størrelse m.m., om det er tilfældet

Der findes i dag en række små handelsskoler, dvs. skoler med under 500 årselever. Hvis disse skoler skal kunne sikre deres status som lokal-skoler til glæde for befolkningen og erhvervslivet, og samtidig opfylde effektiviseringskravene og blive økonomisk mere robuste, er udgangspunktet, at det typisk vil være mest oplagt at basere et institutionsfællesskab på en sammenlægning af to eller flere handelsskoler. Men der er ikke i oplægget på forhånd »valgt« model for de enkelte handelsskoler. Det må være de lokale og regionale forhold og muligheder, der er afgørende for, hvilke modeller der foretrækkes eller fravælges.

Spørgsmål 21:

Hvad er ministerens begrundelse for, at den tidligere bestemmelse i erhvervsskoleloven om, at der af ministeriet kunne ydes lån til forskellige skoleformål, herunder til køb af apparatur, ikke

videreføres i den nye institutionslov – uden at der i øvrigt ved forelæggelsen er gjort tydeligt opmærksom på denne ændring?

Svar:

Bestemmelsen om lån til forskellige skoleformål, herunder køb af apparatur har sjældent været anvendt og – så vidt vides – kun tidligere i forbindelse med anskaffelse af apparatur.

Når bestemmelsen sjældent har været anvendt, er grunden formentlig, at skolerne under hensyn til, at udstyrsanskaffelser finansieres via undervisningstaksterne, sigter på en løbende balance i økonomien, der giver plads til reinvesteringer på udstyrssiden – f.eks. svarende til de årlige afskrivninger på udstyr.

Spørgsmål 22:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen fra SiD, jf. L 179 – bilag 5.

Svar:

SiD rejser i sit notat seks forskellige problemstillinger. Jeg har valgt at knytte mine bemærkninger til de enkelte punkter i SiD's notat.

Jeg vil dog gerne bemærke til sammenfatningen i SiD's notat, at de landsdækkende kompetencecentre ikke synes at være i modstrid med fagligt og økonomisk bæredygtige uddannelsesinstitutioner.

Ad Institutionsstruktur: sammenlægning og spaltning, men hvad er formålet?

SiD giver udtryk for, at lovforslaget om institutioner for erhvervsrettet uddannelse er løsrivet fra en forudgående diskussion om eller analyse af uddannelserne, deres formål og brugere.

Lovforslaget om institutioner er det andet af tre lovforslag, som regeringen har planlagt for at nå de samlede mål for den erhvervsrettede voksen og efteruddannelse. Det første lovforslag, som blev vedtaget den 19. marts 2002, angik finansieringen. Det tredje lovforslag, som fremsættes til efteråret, vil omhandle indholdet i uddannelserne, styring (herunder rådgivningsstrukturen) og udbud.

Når jeg har valgt at fremsætte lovforslaget om institutioner for erhvervsrettet uddannelse allerede nu, skyldes det først og fremmest de økonomiske forhold på institutionerne, herunder at en række AMU-centre har alvorlige økonomiske

problemer. Det har været afgørende for mig, at der blev taget hånd om disse problemer.

Derudover er det min opfattelse, at lovforslaget og den strategi, som er beskrevet for den fremtidige institutionsstruktur, giver alle muligheder for at tage højde for formålene i de fremtidige uddannelsesprogrammer og brugernes behov.

Ad Undervisningsministerens beføjelser og sanktioner

Det er SiD's opfattelse, at mine beføjelser er blevet kraftigt udvidet og detaljeret i forhold til de to tidligere gældende institutionslove på området, uden at det er blevet nævnt i lovforslaget.

Dette er er ikke korrekt. Der er tale om række ændringer og præciseringer, som skal ses i lyset af udviklingen.

Vedrørende central høring i forbindelse med institutionsgodkendelser henvises til mit svar på spørgsmål 1 og 2.

Vedrørende fravigelse om udbudsgodkendelse på AMU-området er der tale om en overgangsbestemmelse, indtil fase 3 er på plads. Der henvises til mit svar på spørgsmål 25.

Vedrørende tilbagekaldelse af institutionsgodkendelse er der tale om præcisering af en eksisterende mulighed for at tilbagekalde en skolegodkendelse, hvis institutionen ikke er eller ikke forventes at forblive økonomisk bæredygtig, eller der ikke længere er behov for institutionen som led i en landsomfattede eller regional planlægning.

Vedrørende muligheden af at inddrage rationaliseringsfordele må jeg anse dette for et naturligt krav i forbindelse med en aftale om genopretning af en institutions økonomi.

Vedrørende mulighederne for at tilbageholde tilskud etc. i forbindelse med påbud er der ikke tale om en ændring.

Vedrørende lån til apparatur henvises til mit svar på spørgsmål 21.

Ad Byskoler er den klart foretrukne model

SiD finder det betænkeligt, at man fra centralt hold lægger sig fast på at ville gennemtrumfe én bestemt model, den såkaldte bymodel.

Lad mig først slå fast, at jeg ingen intentioner har om at gennemtvinge mindre hensigtsmæssige institutionsfællesskaber.

Etableringen af nye institutionsfællesskaber i form af sammenlægninger og/eller spaltninger vil således ske under hensyn til de lokale og regionale forhold og efter dialog mellem og med de regionale parter.

Min prioritering af bymodellen skal ses i lyset af de mål, regeringen har opstillet for den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse. Det er her min opfattelse, at de største samkøringsfordele både fagligt og økonomisk generelt set vil kunne opnås mellem tekniske skoler og AMU-centre lokalt, men som jeg har beskrevet i svaret på spørgsmål 18, kan der være forhold, som taler for andre modeller. Den dialogfase, som institutionerne og ministeriet skal ind i, vil afklare spørgsmålet.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 18.

Ad Bestyrelsessammensætningen

SID gør opmærksom på, at overgrænsen for antallet af bestyrelsesmedlemmer svarer til erhvervsskolelovens nuværende bestemmelse, men ikke til AMU-centerlovens. Samtidig indebærer lovforslaget efter SID's opfattelse, at bestyrelsen fratages muligheden for at knytte relevant sagkundskab til sit arbejde i og med, at det ikke længere er muligt at knytte tilforordnede til bestyrelsen.

En bestyrelse må ikke være for stor, hvis den skal fungere optimalt og til institutionens bedste. På Undervisningsministeriets område er det maksimale normale antal bestyrelsesmedlemmer både på erhvervsskoleområdet og de videregående selvejende uddannelsesinstitutioner 12. Ministeriet har dog været imødekomende over for fravigelser i overgangsperioder, når det har været velbegrunderet.

Jeg mener ikke, at det faktum, at lokale uddannelsesinstitutioner og interesseorganisationer ikke længere kan tilforordnes bestyrelsen, er ensbetydende med et tab af relevant sagkundskab.

Det er fortsat muligt og i høj grad ønskeligt, at institutionerne indgår i et lokalt fællesskab med både andre uddannelsesinstitutioner, interesseorganisationer og aftagere. Det omfatter også de lokale uddannelsesudvalg på skolerne.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 10.

Ad Fællesudgiftstaxameter – enhedsomkostningerne ved korte kurser er større end ved lange kurser

Udgangspunktet for en økonomiharmonisering er at sikre ens økonomiske vilkår for samme uddannelse, uanset om aktiviteten gennemføres på erhvervsskoler eller AMU-centre. Dette er ikke tilfældet i dag.

I forbindelse med omlægningen af de økonomiske tilskudsvilkår vil udgangspunktet være, at taxametrene over tid dækker de faktiske omkostninger. Jeg kan endvidere oplyse, at der i forbindelse med de konkrete beregninger vedr. takstomlægninger i 2003 i videst mulige omfang vil blive taget højde for uddannelsernes forskellighed, herunder tilrettelæggelse, varighed, antal cpr-numre pr. årselev m.v.

Udgangspunktet for overgangsordninger for AMU-centrene er, at de enkelte institutioner får en reel mulighed for at tilpasse den samlede bygningskapacitet og udgifter i forhold til den faktiske aktivitet og dertil hørende indtægt.

Jeg kan oplyse, at det er »normalt«, at der for hver enkelt institution udarbejdes overgangsordninger ved overgang til bygningstaxameterfinansiering. Det var også tilfældet i forbindelse med erhvervsskolernes og de mellemlange videregående uddannelsesinstitutioners overgang til bygningstaxameter. Overgangsordningerne skal dels være med til, at institutionerne opnår reelle tilpasningsmuligheder, dels give institutionerne en vis form for budgetsikkerhed i overgangsperioden.

Da institutionernes samlede bygningsomkostninger og bygningsmasse er meget varierende, herunder forskellige i forhold til bindinger i form af langvarige lejemål, låneforhold m.v., vil overgangsordningerne også variere meget fra institution til institution.

Med fusioner dannes nye selvejende institutioner, der beslutter, hvordan tilpasningen kan udmøntes i praksis. Der er ikke fra ministeriets side noget krav om, at en evt. bygningstilpasning skal ske på »AMU-kvadratmetrene«.

Ad Forslaget løser ikke erhvervsskolernes og AMU-centrenes særdeles alvorlige økonomiske situation

Flere erhvervsskoler og i særdeleshed flere AMU-centre har i dag svært ved at få økonomien til at hænge sammen. Nye tværgående instituti-

onsfællesskaber skal således ses i forhold til institutionernes samlede økonomiske råderum og samlede potentielle udviklingsmuligheder. Dan- nelsen af nye tværgående institutionsfællesska- ber vil betyde, at institutionerne – udover at få styrket den faglige profil – generelt vil være mindre sårbare overfor udsving i økonomien som følge af udsving på enkeltområ- der/uddannelser.

Spørgsmål 23:

Ministeren bedes oplyse, om det er planen, at AMU skal tænkes sammen med Teknisk Skole (TS) i egentlige fusioner?

Svar:

Jeg forstår spørgsmålet sådan, at der spørges, om jeg forventer, at der sker fusioner mellem AMU-centre og tekniske skoler. Hertil kan jeg svare, at det gør jeg.

Spørgsmål 24:

Ministeren bedes oplyse, om det er planen at fastholde AMU-konceptet i en kombination med byskoler og regionalt samarbejde mellem en række AMU-centre og tekniske skoler (TS)?

Svar:

AMU-centrene er karakteriseret ved at udbyde efteruddannelse til voksne, og de har dermed op- bygget en særlig voksenpædagogisk kompeten- ce. Det vil indgå i strukturovervejelserne, at der skal tages hensyn til den særlige AMU-uddan- nelsesprofil i de nye institutionsdannelser mel- lem tekniske skoler og AMU-centre.

Jeg lægger således meget vægt på, at profile- ringen af de forskellige uddannelsesområder til- godeses i de nye institutionsdannelser.

Det er i øvrigt hensigten, at AMU-konceptet fortsat udvikles ud fra regeringens mål for en mere sammenhængende struktur for den er- hvervsrettede voksen- og efteruddannelse, her- under bl.a. fleksible, relevante og fagligt stærke uddannelser, der kan imødekomme langsigtede uddannelsesbehov og aktuelle behov for målret- tet, praksisnær kompetenceudvikling, og som spiller sammen med deltagerens erfaringer og kompetencer. Konceptet er under overvejelse i forbindelse med fase 3 af regeringens arbejde for en mere sammenhængende struktur for den er- hvervsrettede voksen- og efteruddannelse.

Der henvises også til besvarelsen af spørgsmål 5.

Spørgsmål 25:

Hvis der er plads til regionale AMU-centre i samarbejde med Teknisk Skole (TS), som sup- plerer hinanden og minimerer overlap i udbud, vil ministeren så oplyse, om der så vil være mu- lighed for skolegodkendelser til regionale AMU-centre, hvis geografi er over flere amter?

Svar:

Som nævnt i svaret på spørgsmål 6 behandles spørgsmålet om udbud i forbindelse med 3. fase. De eksisterende udbudsregler i lov om arbejds- markedsuuddannelser gælder derfor fortsat.

I lovforslaget er der dog givet mulighed for at fravige udbudsbestemmelserne i lov om arbejds- markedsuuddannelser, hvis det i særlige tilfælde viser sig nødvendigt i forbindelse med en sam- menlægning eller spaltning af institutioner inden 3. fase er på plads. Der er ikke med denne over- gangsbestemmelse tilsigtet en ændring i forhold til de eksisterende institutioner.

Spørgsmål 26:

I Århus amt er der et samarbejde mellem TS i samarbejdet TSØ, som ud over TS i Århus Amt tæller TS Herning og Horsens. Ministeren bedes oplyse, om dette samarbejde vil kunne fortsætte.

Svar:

Ja. Det kan supplerende oplyses, at samarbej- det består af 8 uddannelsesinstitutioner. Herning Tekniske Skole deltager dog ikke i samarbejdet, men det gør TEKO-Center Danmark, som ligger i Herning.

Spørgsmål 27:

AMU Østjylland tæller det meste af Århus Amt (dog er AMU Djursland ikke med i AMU Østjylland) og har en afdeling i Horsens og i Vejle. Hvis AMU Østjylland ikke kan bruge en skolegodkendelse i hele det geografiske område, fordi skolegodkendelserne får amtsgeografi (undtaget naturligvis lands- eller landsdelsgod- kendelser), så har AMU Østjylland et problem. Giver lovforslaget mulighed for, at AMU-Øst- jylland fortsat kan eksistere som nu?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 25.

Spørgsmål 30:

I svaret på spørgsmål 1, jf. L 179 – bilag 13, anfører ministeren, at det er prioriteret meget højt, at den lokale beslutningsproces (vedr. institutionsgodkendelser) kan gennemføres uden mellemkomst af centrale organer, herunder Uddannelsesrådet for arbejdsmarkedsuddannelserne (UR) og Erhvervsuddannelsesrådet (EUR). Mener ministeren, at der er holdepunkter for, at UR's og EUR's rådgivning på dette felt har været uhensigtsmæssig eller har forsinket godkendelsesprocedurer o.lign. unødigt?

Svar:

Det har som nævnt i besvarelsen til spørgsmål nr. 1 ikke været praksis at inddrage UR og EUR i konkrete institutionssammenlægninger netop under hensyn til, at der er tale om en proces, som hviler på lokale og regionale hensyn og beslutninger. Rådene har været holdt orienteret om udviklingen, og det vil også være tilfældet i fremtiden, ligesom de som nævnt vil kunne blive inddraget konkret i forhold til spørgsmålet om dækning af det landsdækkende behov.

Spørgsmål 31:

I svaret på spørgsmål 1, jf. L 179 – bilag 13, anfører ministeren endvidere, at UR og EUR er karakteriseret ved at være uddannelsesråd, og at deres kompetence derfor først og fremmest angår rådgivning vedrørende uddannelserne, herunder disses indhold og struktur samt uddannelsesbehovet. Hvad er ministerens begrundelse for, at spørgsmål vedr. uddannelsernes indhold og behov for dem kan adskilles fra spørgsmålet om, hvilke institutioner der skal godkendes til at udbyde dem?

Svar:

Der vil naturligvis også efter etablering af en strenget institutionsstruktur blive tale om at høre uddannelsesrådene om såvel indhold og behov for uddannelserne som om, hvorvidt en given institution har den faglige kapacitet til at varetage konkrete uddannelsesudbud.

Spørgsmål 32:

I svaret på spørgsmål 9, jf. L 179 – bilag 13, anfører ministeren i begrundelsen for at foreslå

normalt maks. 12 medlemmer i bestyrelserne for de ny institutioner for erhvervsrettet uddannelse, at bestyrelsen – som bestyrelse for en selvejende institution – har et reelt ansvar for, at institutionen drives forretningsmæssigt forsvarligt både fagligt og økonomisk, samt at dette forudsætter, at bestyrelsen ikke er for stor. Har ministeren konkrete eksempler fra AMU-centerområdet – hvor der med den gældende lovgivning kan være op til 16 bestyrelsesmedlemmer – eller fra andre institutionsområder, hvor der kan være endnu større bestyrelser, på, at det større antal bestyrelsesmedlemmer har medført, at bestyrelsesansvaret vedr. forretningsmæssigt forsvarlig faglig og økonomisk drift ikke er blevet efterlevet?

Svar:

Forslaget om sammensætning af bestyrelserne, herunder antallet af bestyrelsesmedlemmer, hviler ikke på kritik af arbejdet i de hidtidige bestyrelser.

Erhvervsskolernes bestyrelser har i henhold til lovgivningen normalt haft op til 12 medlemmer, mens AMU-centrenes har haft op til 16 medlemmer samt tilfornordede, der repræsenterer lokale interesser. Baggrunden for størrelsen af bestyrelserne på AMU-centrene er historisk begrundet i overgangen i 1994 fra en styring med deltagelse af meget store repræsentantskaber til en eneansvarlig bestyrelse.

Det må samtidig tages i betragtning, at hvervsskolerne hidtil har haft et betydeligt større selvstændigt ansvar end AMU-centrene – især på økonomiområdet, men også på uddannelsesområdet som følge af de meget forskellige uddannelsesprofiler. På økonomiområdet drejer det sig ikke mindst om både et selvstændigt kapital- og investeringsansvar og om et selvstændigt ansvar for egen likviditet.

Det er væsentligt, at alle lokale interesser – også enkeltinteresser – inddrages i institutionernes arbejde med uddannelserne. Dette forudsætter efter min opfattelse ikke nødvendigvis en bestyrelsesplads for alle enkeltinteresser, men kan og bør efter min opfattelse også ske på anden måde i det lokale/regionale samarbejde, herunder i de lokale uddannelsesudvalg.

Spørgsmålet om en bestyrelses størrelse er altid et spørgsmål om afvejning af hensynet til effektiviteten mod hensynet til, at institutionens enkelte interessenter repræsenteres. I mit forslag

om en enstrengt institutionsstruktur har jeg valgt at foreslå, at alle bestyrelser har det samme maksimale antal medlemmer, nemlig normalt 12, ud fra en opfattelse af, hvad der er bedst for bestyrelsesarbejdet set i forhold til den institutionsstørrelse og -struktur, jeg tilsigter.

Der bliver jo nu forhåbentlig tale om fagligt bredere institutioner med et større regionalt dækningsområde end hidtil og med større ansvar over for såvel strategi og udvikling som økonomi. Hvis alle faglige og geografiske enkeltinteresser i disse institutioners virksomhed skulle repræsenteres i bestyrelserne, kunne der også i mange tilfælde blive tale om meget store bestyrelser.

Jeg er i øvrigt ikke bekendt med, at der i anden lovgivning under Undervisningsministeriet er tale om de i spørgsmålet nævnte meget store bestyrelser.

Spørgsmål 33:

I svaret på spørgsmål 10, jf. L 179 – bilag 13, anfører ministeren, at en bestyrelse ikke må blive for stor, fordi det vil kunne gå ud over hensynet til bestyrelsens effektivitet. Endvidere anfører ministeren, at personer, der deltager i bestyrelsesarbejdet, bør være egentlige bestyrelsesmedlemmer med det bestyrelsesansvar, der følger deraf. Har ministeren konkrete eksempler fra AMU-centerområdet (hvor der med den gældende lovgivning kan tilforordnes bestyrelsesmedlemmer) på, at dette har indebåret nedsat effektivitet i bestyrelsesarbejdet, eller at bestyrelsesansvaret vedr. forretningsmæssigt forsvarlig faglig og økonomisk drift ikke er blevet efterlevet?

Svar:

Det er mit udgangspunkt, at det på sigt bør være sådan, at bestyrelsesmedlemmerne alle er fuldgyldige medlemmer med det heraf følgende egentlige bestyrelsesansvar. Af hensyn til eventuelle overgangsproblemer i forbindelse med etablering af den enstrengede institutionsstruktur har jeg dog fremsendt et ændringsforslag til udvalget, som indebærer, at de eksisterende bestyrelser kan fortsætte som hidtil frem til næste nyudpegning, og at der i den første periode efter eventuelle sammenlægninger kan indgå tilforordnede i bestyrelsen. De tilforordnede skal repræsentere lokale institutioner og interesseorganisationer.

Mine synspunkter er baseret på generelle overvejelser, og jeg har ingen konkrete eksempler at fremhæve.

Jeg henviser i øvrigt til mit svar på spørgsmål nr. 32.

Spørgsmål 34:

Hvad er ministerens begrundelse for ikke at lade dette spørgsmål om maksimal effektivitet og ansvarlighed i bestyrelsesarbejdet være op til den enkelte bestyrelse selv at afgøre?

Svar:

Jeg har som undervisningsminister ansvar for at sikre de overordnede rammer for, at uddannelsesinstitutionerne på mit område kan opfylde de samfundsmæssige uddannelsesformål, som de er etableret for at løse. Institutionernes virksomhed er i altovervejende grad finansieret af statslige midler, og jeg har som minister også det overordnede ansvar for anvendelsen af disse midler.

Jeg vil dog gerne påpege, at der inden for de rammer, jeg har foreslået afstukket for bestyrelsens sammensætning og størrelse, er store muligheder for, at de enkelte bestyrelser kan vælge, hvilke og hvor mange interesser der skal være repræsenteret i bestyrelsen. Disse muligheder er yderligere udvidet for en overgangsperiode med det ændringsforslag, som jeg har omtalt i mit svar på spørgsmål nr. 33.

Spørgsmål 35:

I svaret på spørgsmål 17, jf. L 179 – bilag 13, anfører ministeren, at de største samkørfordelle efter hendes opfattelse vil kunne opnås mellem tekniske skoler og AMU-centre. Ligger ministeren inde med analyser o.lign., der underbygger denne opfattelse

Svar:

I mit svar på spørgsmål 17 nævner jeg, at for at indfri de overordnede mål, som regeringen opstiller for en mere sammenhængende struktur for den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse, er der opstillet en række hensyn, der skal tilgodeses ved den fremtidige institutionsstruktur. Strukturen skal således kunne sikre brede og lokale/regionale uddannelsesmiljøer, bære høje effektiviseringskrav gennem udnyttelse af samkørfordelle og understøtte synergifordelle miljømæssigt, fagligt og i den eksterne profilering.

Det peger i retning af større og fagligt bredere uddannelsesinstitutioner.

Der kan dog være grænser for de fordele, der kan opnås ved sammenlægninger. Det gælder f.eks., hvis transportafstandene mellem en uddannelsesinstitutionens afdelinger bliver for stor og den regionale samhørighed mellem afdelingerne for lille. Den geografiske udstrækning bør heller ikke føre til mammutinstitutioner.

Der er ikke lavet specifikke analyser i forbindelse med lovforslaget. Jeg har imidlertid bl.a. lagt vægt på de hidtidige erfaringer med institutionsammenlægninger samt på, at skoleorganisationerne i relation til de faglige synergieffekter har peget på, at sammenlægninger mellem fagligt beslægtede institutioner alt andet lige kan give de største effekter.

Da AMU-centrenes udbud først og fremmest er karakteriseret ved at være orienteret mod det tekniske uddannelsesområde, må synergieffekterne derfor generelt forventes realiseret mest optimalt i form af institutionsfællesskaber mellem AMU-centre og tekniske skoler. Og ud fra et hensyn til den regionale samhørighed vil realiseringen ske mest optimalt i byskolemodellen.

På den baggrund peges der i lovforslaget på byskolemodellen som den model, hvor de største samkøringsfordele kan nås.

Jeg vil samtidig understrege, at det fortsat er bestyrelsen ved den enkelte institution, der ud fra en konkret vurdering af de faglige og økonomiske synergieffekter i lyset af de lokale og regionale forhold træffer den endelige beslutning om institutionens fremtid.

Spørgsmål 36:

I svaret på spørgsmål 18, jf. L 179 – bilag 13, anfører ministeren, at det ikke er hensigten at tvinge en bestemt struktur ned over hovedet på institutionerne. Er dette at betragte som et tilsagn fra ministeren om ikke – f.eks. med tilsagn/ikke tilsagn om tilskud, udbudsgodkendelser o.lign. – at lægge pres på de involverede institutioner med henblik på at fusionere efter en bestemt model?

Svar:

Som nævnt har jeg tidligere tilkendegivet, at det ikke er min hensigt at tvinge en bestemt struktur ned over hovedet på institutionerne. Det står jeg gerne ved, og jeg vil derfor heller ikke presse bestemte sammenlægninger igennem.

Der skal, som jeg har givet udtryk for i forslaget, være tale om en dialogbaseret proces, men også om, at alle institutioner skal være økonomisk, fagligt og pædagogisk bæredygtige.

Der vil ved de tilskudsoplægninger, som er en konsekvens af lovforslaget, blive tale om omlægninger, der bygger på en enstrengt institutionsstruktur, og principperne for udbetaling af grundtilskud vil skulle understøtte en hensigtsmæssig institutionsstruktur regionalt og lokalt, jf. bemærkningerne til L 179.

Godkendelse til at udbyde uddannelse vil blive givet under hensyn til de lokale og regionale behov under fornøden hensyntagen til uddannelsernes kvalitet.

Jeg kan i sagens natur ikke generelt frskrive mig anvendelse af de styringsmidler, der gives mig i lovforslaget.

Spørgsmål 37:

Skal ministerens svar på spørgsmål 19, jf. L 179 – bilag 13, forstås således, at hvis en teknisk skole og et AMU-center i et lokalområde eller en region kan fremlægge behørig dokumentation for, at en række relevante uddannelsesmæssige mål tilgodeses lige så godt, eller bedre, gennem en forpligtende samarbejdsaftale, så vil ministeren acceptere dette og undlade at presse de pågældende institutioner til at fusionere?

Svar:

Det er som nævnt i mit svar på spørgsmål nr. 19 regeringens opfattelse, at det er nødvendigt med en fælles institutionslovgivning, som sikrer, at institutionerne har samme regelgrundlag, samt at det er nødvendigt med en enstrengt struktur. Institutionerne vil derfor i alle tilfælde være omfattet af samme lov, og der vil også i alle tilfælde indgå en vurdering af, om de er økonomisk, fagligt og pædagogisk bæredygtige.

Hvis en institution ikke har et fagligt og økonomisk bæredygtigt grundlag, vil det ikke være tilstrækkeligt med en samarbejdsaftale som erstatning for en institutionel strukturændring. Desuden må spørgsmålet om sammenlægning og andre samarbejdsformer ses i relation til andre institutioner i regionen og til det bredere uddannelsesbillede, der tilsigtes for de enkelte institutioner. Den enstrengede struktur skal give sikkerhed for, at det økonomiske grundlag er til-

Bilag til bet. o. lovf. vedr. institutioner for erhvervsrettet uddannelse

strækkeligt og for den bedst mulige anvendelse af ressourcerne.

Hvis institutionerne i øvrigt ønsker at indgå forpligtende samarbejdsaftaler, der sikrer relevante uddannelsesmæssige mål, vil der naturligvis være adgang hertil.

Jeg henviser i øvrigt til mit svar på spørgsmål nr. 36.

Spørgsmål 40:

Ministeren bedes uddybe besvarelsen af spørgsmål 38, jf. L 179 – bilag 30, herunder oplyse, om ministeren i forlængelse af en vedtagelse af lovforslaget vil komme med et samlet udspil om flytning af jord- og landbrugsfaglige miljøer fra tekniske skoler og AMU-centre til landbrugsskoleregi, eller om ministeren vil basere forandringerne på dette område på lokale initiativer.

Svar:

Undervisningsministeriet er for øjeblikket i dialog med de forskellige skoleformer både på organisationsniveau og med de lokale institutioner. Jeg har ikke på nuværende tidspunkt mulighed for sige noget mere præcist om resultatet af denne dialog.

Lovforslaget tager først og fremmest sigte på institutionsfællesskaber mellem tekniske skoler og AMU-centre, men som det fremgår af lovforslaget bør der også ses på de særlige strukturtilpasningsproblemer på landbrugsskolerne.

Generelt er det min opfattelse, at det må bero på en vurdering af landbrugsskolernes, de tekniske skolers og AMU-centrenes konkrete forhold, om der kan tænkes at være basis for at samle jord- og landbrugsfaglige miljøer.